

Hänvisning
VN/35429/2025

Finansministeriet

registratorskontoret.fm@gov.fiKontaktperson
Jurist Anna M. Holmström

Ärende

Utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av mervärdesskattelagen och lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen**Begäran om utlåtande**

Finansministeriet har begärt utlåtande beträffande utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av mervärdesskattelagen och lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen. Propositionen syftar till att genomföra en del av ett direktiv genom vilket EU:s mervärdesskatte regler ändras för att anpassas till en digitaliserad omvärld. Ändringarna avses träda i kraft den 1.1.2027.

Enligt propositionen fogas till lagen en sådan bestämmelse om leverans av el, sådan gas som levereras genom ett naturgasnät som finns inom gemenskapens territorium eller genom ett nät som är anslutet till ett sådant naturgasnät eller värme och kyla som levereras genom ett nät för värme och kyla som direktivet förutsätter. Leveranser av dessa nyttigheter inom gemenskapens territorium till en köpare som inte är skattskyldig ska kunna deklarerars via en särskild ordning för mervärdesskatt när säljaren inte är etablerad i beskattningsstaten.

Lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen ska ändras så att det blir möjligt att deklarerars leveranser av el, sådan gas som levereras genom ett naturgasnät som finns inom gemenskapens territorium eller genom ett nät som är anslutet till ett sådant naturgasnät eller värme och kyla som levereras genom ett nät för värme och kyla via en särskild ordning också när försäljningen sker i landskapet Åland.

Behörighetsfördelning

Enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen för Åland (ÅFS 1991:71) har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om landskapet tillkommande tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, landskapet tillkommande närings- och nöjesskatter, grunderna

för avgifter till landskapet, och kommunerna tillkommande skatter. Enligt 27 § 36 punkten i samma lag har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om andra skatter och avgifter än de som nämns i 18 § 5 punkten.

Propositionen ansluter sig till mervärdesskatt, vilket är en indirekt skatt och således omfattas av rikets lagstiftningsbehörighet.

Yttrande

Enligt 28 § 2 mom. i självstyrelselagen för Åland ska i fråga om lagar som har särskild betydelse för landskapet inhämtas utlåtande av landskapet innan lagen stiftas. Enligt 38 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland ska skrivelser och andra handlingar som utväxlas mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter i landskapet avfattas på svenska. Detsamma gäller skrivelser och andra handlingar mellan å ena sidan nämnda myndigheter och Ålandsdelegationen och å andra sidan statsrådet, de centrala statsmyndigheterna samt sådana överdomstolar och andra statsmyndigheter vilkas ämbetsdistrikt innefattar landskapet eller en del därav.

Landskapsregeringen har tagit del av finansministeriets begäran om utlåtande. Till begäran om utlåtande har bifogats ett partiellt underlag omfattande ett sammandrag av propositionens huvudsakliga innehåll och föreslagna lagtexter. Landskapsregeringen har inte tillhandahållits en svenskspråkig översättning av det fullständiga propositionsutkast över vilket man har ombetts yttra sig. Då propositionen omfattar ändringar i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen, och samtliga förslag som har anknytning till lagstiftning som gäller Åland inte framgår av det svenskspråkiga sammandraget, är underlåtelsen särskilt beklaglig.

Beträffande lagförslagets materiella innehåll ställer sig landskapsregeringen positiv till att Åland omfattas av förenklingar av momsdeklarationsförfaranden. Med stöd av det sk. Ålandsprotokollet till Finlands anslutningsfördrag till Europeiska unionen utgör Åland ett särskilt skatteområde, som står utanför tillämpningen av EU:s harmoniseringsdirektiv gällande indirekt beskattning. Således är Åland med i tullunionen, men står utanför skatteunionen. Landskapsregeringen har konsekvent framhållit att det åländska skatteundantaget ska bevaras, samtidigt som varje möjlighet till förenkling av processer i syfte att undanröja praktiska hinder för smidig handel ska utredas. Genom lagförslaget blir det möjligt för företag att deklarera moms för försäljning av vissa energinyttigheter till Åland via unionens särskilda ordning, i stället för att behöva registrera sig specifikt för Åland, vilket innebär en administrativ förenkling.

De föreslagna lagändringarna modifierar inte Ålands juridiska ställning eller mervärdesbeskattningens materiella regler, utan gäller administrativa och tekniska anpassningar av mervärdesskattesystemet till den digitala tidsåldern i enlighet med EU-rättsliga direktiv. Som ovan har angetts omfattas indirekt skatt, mervärdesskatt

inbegripen, av rikets lagstiftningsbehörighet. Dock omfattar lagförslaget ändringar som ansluter sig till Åland och landskapets administrativa integration i unionens mervärdesskattesystem. Således är frågan av betydelse för Åland, och även framöver bör landskapet beredas möjlighet att bli hörd om dylika lagförslag i samband med att teknisk-administrativ integration inom unionen fortskrider.

Minister

Mats Perämaa

Jurist

Anna M. Holmström